

GUIA DOCENT
CURS 2023-24

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Lògica II
Codi	211013
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Tercer
Semestre	Segon
Crèdits ECTS	5
Caràcter	Formació bàsica
Mòdul	Formació bàsica
Universitat	Ateneu Universitari Sant Pacià
Horari	Dimecres: 11:15-13; Divendres:11:15-12.
Professor/s	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Descriptor	Donant per coneguts els elements fonamentals de la lògica formal (assignatura Lògica I), aquesta Lògica II pretén proposar a l'alumne una reflexió de "segon grau" a partir de les implicacions i les pressuposicions sovint atemàtiques contingudes en el concepte escolar de la lògica i en alguns dels desenvolupaments de la lògica matemàtica moderna. Seguint com a guia algunes de les meditacions més importants, en aquest cas, de Ludwig Wittgenstein, el curs vol introduir l'alumne en el camp i en la possibilitat d'allò que hom anomena de vegades la "filosofia de la lògica"
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	Català i castellà

Docent	
Nom	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Departament	Filosofia i Humanitats
Despatx	4t pis, despatx 7.
e-mail	rmejia.filosofia@edusantpacia.cat
Telèfon	
Horari de tutories	Cal concertar-la per correu electrònic.

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
Introduir en la filosofia de la lògica
Prerequisits
Lògica I

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants.
CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural.
CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.
CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada ala resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.
CG16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i en castellà, i que adquireixi una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, per tal de dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.
Competències Específiques (Mòdul: Formació bàsica)
CE2. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir les habilitats necessàries per analitzar, comprendre i manejar sistemàticament la terminologia bàsica dels grans àmbits temàtics de la filosofia.
CE3. Que l'alumne adquireixi habilitats d'argumentació específicament filosòfiques fonamentals sobre les qüestions que s'estudien en els diversos camps temàtics de la filosofia, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.
CE8. Que l'alumne segueixi aprofundint en els conceptes i tècniques deductives de la lògica matemàtica elemental, que s'iniciï en els grans temes i conceptes de la metateoria i que conegui i es plantegi les grans qüestions filosòfiques de les que neix i a les que dona lloc la lògica, particularment en la seva forma matemàtica moderna.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
UNITAT 1: Introducció general
Tema 1: Introducció a la qüestió de fons del curs
1.1. Propòsit general de l'assignatura: una "filosofia de la lògica". "Ampliació" i "retrocés" respecte del concepte escolar de la lògica
1.2. Trànsit al <i>Tractatus logico-philosophicus</i> de Ludwig Wittgenstein
Tema 2: El <i>Tractatus</i> en el seu context cultural i epocal
2.1. Vida i obra de Wittgenstein
2.2. La Viena de Wittgenstein

UNITAT 2: El *Tractatus logico-philosophicus* de Wittgenstein

Tema 3: Elements tècnics indispensables per a comprendre el *Tractatus*

- 3.1. El sorgiment de la lògica matemàtica: de Frege a Russell
- 3.2. Repàs d'algunes nocions fonamentals de lògica elemental i de la seva metateoria

Tema 4: Lectura del *Tractatus* i dels textos paral·lels

- 4.1. El *Tractatus*
- 4.2. Els textos paral·lels

UNITAT 3: Conclusió del curs

Tema 5: Reflexions conclusives

- 5.1. Conclusions restringides del curs a propòsit del *Tractatus*
- 5.2. Conclusions generals del curs

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura

Metodologia Presencial

Activitats formatives:

1. Ensenyament-aprenentatge presencial:
  - exposició del professor.
  - exposició de l'estudiant.
  - debats.
  - examen final (escrit)
2. Ensenyament-aprenentatge dirigit:
  - lectures orientades.
  - tutories individuals.
  - treball escrit individual i exposició a l'aula.
3. Ensenyament-aprenentatge autònom:
  - lectures complementàries proposades pel professor.
  - estudi personal.
  - cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT

MODALITAT PRESENCIAL

Treball a l'aula		Treball o activitats fora de l'aula	
Classes magistrals	Examen	Tutories	Treball personal de l'alumne
42	10	15	58
CRÈDITS ECTS: 5			125

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	CRITERIS	PES
Assistència, participació a l'aula, debats, exercicis a l'aula	Capacitat analítica i sintètica Coneixement i ús correcte dels conceptes Capacitat expositiva	10 %
Treball final	Capacitat analítica i sintètica	30 %

	Coneixement i ús correcte dels conceptes Capacitat expositiva	
Examen final escrit	Capacitat analítica i sintètica Coneixement i ús correcte dels conceptes Capacitat expositiva	60 %

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica
Janik, Allan y Toulmin, Stephen, <i>La Viena de Wittgenstein</i> , Madrid, Taurus, 1983 (Sevilla: Athenaica Ediciones Universitarias, 2017).
McGuinness, B., <i>Wittgenstein. El joven Ludwig (1889-1921)</i> , Alianza, Madrid, 1991.
Monk, Ray, <i>Ludwig Wittgenstein</i> , Anagrama, Barcelona, 2013.
Mounce, H. O., <i>Introducción al "Tractatus" de Wittgenstein</i> , Madrid, Tecnos, 2007.
Tomasino, Alejandro, <i>Explicando el Tractatus. Una introducción a la primera filosofía de Wittgenstein</i> , Barcelona, Herder, 2018.
Wittgenstein, Ludwig, <i>Tractatus logico-philosophicus</i> , varias ediciones en catalán y en castellano,
Wittgenstein, L., <i>Diario filosófico (1914-1916)</i> , Barcelona, Ariel, 1982. Nueva edición: Cuadernos de notas (1914-1916), Madrid, Síntesis, 2009.
Wittgenstein, L., <i>Diarios secretos</i> , Madrid, Alianza, 2008.
Wittgenstein, L., <i>Briefwechsel mit Russell, Moore, Keynes, Ramsey, Eccles, Engelmann und von Ficker</i> , Frankfurt a. M., Suhrkamp Verlag, 1980.
Wittgenstein, L., <i>Cartas a Russell, Keynes y Moore</i> , Madrid, Taurus, 1979.
Wittgenstein-Engelmann, <i>Cartas, encuentros, recuerdos</i> , Valencia, Pre-Textos, 2009.
Wittgenstein, L., <i>Friedrich Waismann: L. W. y el Círculo de Viena</i> , México, Fondo de Cultura Económica, 1973.
Wittgenstein, L., <i>Conferencia sobre ética</i> , varias ediciones en catalán y castellano.
Wittgenstein, L., <i>Aforismos. Cultura y valor</i> , Madrid, Austral, 2013.
Bibliografia Complementària
Anscombe, G. E. M., <i>An Introduction to W's "Tractatus"</i> , Hutchinson University Library, London, 1971 ⁴ .
Barrett, Cyril, <i>Ética y creencia religiosa en Wittgenstein</i> , Alianza, Madrid, 1994.
Bartley III, William Warren, <i>Wittgenstein</i> , Cátedra, Madrid, 1987.
Baum, Wilhelm, <i>Ludwig Wittgenstein</i> , Alianza, Madrid, 1988.
Benjamin, Walter, <i>Experiencia y pobreza</i> (en el vol. <i>Discursos interrumpidos I</i> , 167-173), Taurus, Madrid, 1982.
Benjamin, W., <i>El origen del drama barroco alemán</i> , Taurus, Madrid, 1990.
Baum, W., <i>Das Christentum als einzig sicherer Weg zum Glück. Neue Quellen zur negativen Theologie im "Tractatus"</i> , "Zeitschrift für katholische Theologie" 104 Band, 1982, 191-5.
Black, Max, <i>A Companion to Wittgenstein's "Tractatus"</i> , Cambridge, 1964.

- Bouveresse, Jacques, *Wittgenstein: la Rime et la Raison. Science, éthique et esthétique*, Les Editions de Minuit, Paris, 1973.
- Cacciari, Massimo, *Hombres póstumos. La cultura vienesa del primer novecientos*, Península, Barcelona, 1989.
- Cacciari, M., *El Ángel necesario*, Visor, Madrid, 1989.
- Cacciari, M., *Krisis. Ensayo sobre la crisis del pensamiento negativo de Nietzsche a W.*, S. XXI, México, 1982.
- Hartnack, Justus, *Wittgenstein y la filosofía contemporánea*, Ariel, Barcelona, 1977.
- Kenny, Anthony, *Wittgenstein*, Alianza, Madrid, 1984.
- Llinàs, Carles, *De principiis mathematicis. Wittgenstein, l'axiomàtica moderna i el platonisme. I. El Tractatus logico-philosophicus*, capítol del llibre *Paradigmes, figures i símbols del pensament*, Joan Martínez Porcell (ed.), Barcelona, PPU, 2012, 19-43.
- López de Santa María Delgado, Pilar, *Introducción a Wittgenstein. Sujeto, mente y conducta*, Herder, Barcelona, 1986.
- Maslow, Alexander, *A Study in Wittgenstein's Tractatus*, Univ. of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1961.
- McGuinness, Brian, *The Mysticism of the "Tractatus"*, "The Philosophical Review" 75 (1966), 305-328.
- Ordi, Joan, *L'imperatiu del silenci. Sentit del Tractatus de Wittgenstein a la llum de la tesi setena*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 2008.
- Prades, José Luis y Sanfélix Vidarte, Vicente, *Wittgenstein: mundo y lenguaje*, Cincel, Madrid, 1990.
- Reguera, Isidoro, *La miseria de la razón. El primer Wittgenstein*, Taurus, Madrid, 1980.
- Reguera, I., *El feliz absurdo de la ética (El Wittgenstein místico)*, Tecnos, Madrid, 1994.
- Rella, Franco, *El silencio y las palabras*, Paidós, Barcelona, 1992.
- Rhees, Rush (compil.), *Recuerdos de Wittgenstein*, FCE, México, 1989.
- Schorske, Carl E., *Viena Fin-de-Siècle (Política y cultura)*, Ed. Gustavo Gili, Barcelona, 1981.
- Schulte, Joachim, *Wittgenstein. Eine Einführung*, Philipp Reclam, Stuttgart, 1989.
- Steiner, George, *Presencias reales*, Destino, Barcelona, 1991.
- Stenius, Erik, *Wittgenstein's "Tractatus". A Critical Exposition of Its Main Lines of Thought*, Basil Blackwell, Oxford, 1960 (1ª edició - reprint 1964).
- Terricabras, Josep M., *Ludwig Wittgenstein. Kommentar und Interpretation*, Verlag Karl Alber GmbH, Freiburg/München, 1978.
- Wuchterl, Kurt und Hübner, Adolf, *Wittgenstein*, Rowohlt, Reinbek bei Hamburg, 1979.